

Ang Aklat ni Joel at ang Laodiseyanong Simbahang Adventista ng Ikapitong Araw - Bilang Dalawampu't Tatlo

Jeff Pippenger
2026-01-04

Bilang Dalawampu't Tatlo

Sa Artikulo Dalawampu't Dalawa ay aking isinulat, “Pagkatapos, sa kabanatang labing-isa, ang talaangkanan ng hinirang na bayan ay kinakatawan ng sampung pangalan mula kay Sem hanggang kay Abram. Ang kabanatang labing-isa ay ang salaysay tungkol sa Tore ng Babel, datapuwa't ito rin ang talaangkanan ng hinirang na bayan, gaya ng kinakatawan ni Abraham. Inilalahad ng kabanatang labing-isa ang isang hinirang na bayan na papasok sa tatluhanang tipan sa Diyos. Ang ikatlo at panghuling hakbang ay ang pag-aalay kay Isaac sa kabanatang dalawampu't dalawa. Ang kabanatang “labing-isa” ang Alpha na pasimula at ang kabanatang “dalawampu't dalawa” ang Omega na wakas. Ang pananampalatayang kinakailangan upang marinig ang tinig ng Diyos sa kahulugan ng mga pangalan ay hindi naiiba sa pananampalatayang kinakailangan upang marinig ang Kanyang tinig sa pagbibilang ng Kanyang Salita.”

Inilalahad ng Kabanata Labing-isa ang tipan ni Cain at ang tipan ni Abel. Muli-muli na naming ipinakita sa paglipas ng mga taon na ang mga propetikong katangian ng Tore ng Babel ay kumakatawan sa isang huwad na tipan. Pagkatapos ng baha, nagkaroon ng pagbabago ng dispensasyon: bago ang baha, ang pagsamba ay nagaganap sa tarangkahan ng Eden; at pagkaraan ng baha, ang pagsamba ay dapat isagawa sa isang dambana. Ang dambana ay may mga tiyak na kahingian ayon sa Kasulatan. Kinakailangang itayo ito mula sa mga likas na bato, na hindi dapat tapyasan o ukitan ng kamay ng tao. Dapat ay bato sa ibabaw ng bato, na walang argamasa.

Ang layunin ng tore ay igawa ng pangalan ang mga kapanalig ni Nimrod, isang pangalan na kumakatawan sa pagkatao. Sa tore ay nakikita natin ang mga tao na nagsisikap iligtas ang kanilang sarili, at itinataas ang kanilang sarili na parang mga diyos ng langit. Ang tore ay sagisag ng isang iglesiya na nag-aakalang maililigtas nito ang sarili nito, at nag-aakalang dapat itong itaas, gaya ng ginagawa ng sampung hari sa Awit 83, kapag itinataas nila ang ulo ng Papado sa masamang konpederasyong hinuhulaan sa propesiya ng Biblia, na nagaganap sa batas ng Linggo.

Isang Awit o Salmo ni Asaf. Huwag kang tumahimik, O Diyos; huwag kang manahimik, at huwag kang manatiling walang-kilos, O Diyos. Sapagkat, narito, ang Iyong mga kaaway ay gumagawa ng kaguluhan; at yaong mga napopoot sa Iyo ay itinaas ang kanilang ulo. Mga Awit 83:1, 2.

Katatapos lamang wasakin ng Baha ni Noe ang daigdig, at ang dahilan kung bakit tinukoy ng Diyos ang pagsasara ng probasyon sa daigdig bago ang Baha ay sapagkat ang mga pag-iisip ng tao ay naging palagiang masama. Nagsasalita ang Bibliya tungkol sa pagkakaisa sa iba't ibang paraan, na isa rito ang pagkakakitang “mata sa mata.” Makakalakad bang magkasama ang dalawa kung

hindi sila nagkakasundo?

Ngayo'y ipinamamanhik ko sa inyo, mga kapatid, sa pangalan ng ating Panginoong Jesu-Cristo, na kayong lahat ay magsalita ng iisang bagay, at huwag magkaroon ng mga pagkakabaha-bahagi sa inyo; kundi kayo'y lubos na nagkakaisa sa iisang pag-iisip at sa iisang paghatol. 1 Corinto 1:10.

Nang guluhin ng Diyos ang wika bilang hatol sa kaharian ni Nimrod, ipinakikita nito na bago ang pagkakagulo ay pawang nagkakaisa sila, at dahil dito ay iisa ang kanilang katangian, at ang katangiang iyon ay isang relihiyong nakabatay sa mga gawa ng tao—salungat sa mga nasa mismong kabanatang iyon na kinakatawan ni Abraham. Si Sem ay isang tapat na kaluluwa sa panahon ni Nimrod. Itinuturo ng mga mananalaysay si Sem bilang pumatay kay Nimrod, ang makapangyarihang rebelde sa harap ng Panginoon. Nananatili ang puntong ito kahit wala ang mga palagay ng mga mananalaysay, sapagkat si Sem ay isang lalaki ng tipan, na masusundan ang kanyang dugo at lahi hanggang kay Noe, isang lalaki ng tipan, na masusundan ang kanyang dugo at lahi pabalik kay Set, isa pang lalaki ng tipan, na pumasok sa kasaysayan ng tipan upang humalili sa kanyang kapatid na si Abel, na isa ring lalaki ng tipan na tuwirang inapo ni Adan.

Ang Henesis kabanata labing-isa ay ang dakilang tunggalian sa pagitan ni Kristo at ni Satanas, sa konteksto ng isang tipan ng buhay at isang tipan ng kamatayan. Si Nimrod ay kumakatawan sa makapangyarihang mangangaso sa harap ng Panginoon, sapagkat kinakatawan niya ang isang iglesya na may maraming deboto. Si Abram, sa pamamagitan ni Shem, ay kumakatawan sa isang iglesya na kakaunti lamang ang mga deboto nito. Si Shem ang taong may tipan noong itinatayo ni Nimrod ang kanyang tore, ngunit ang dalawang tipan sa kabanatang labing-isa ay hindi kinakatawan nina Shem at Nimrod, kundi nina Nimrod at Abraham. Malinaw na itinutukoy ni Pablo ang panuntunang propetikong ito.

Sapagkat itong si Melchisedec, hari ng Salem, saserdote ng Kataas-taasang Diyos, ay sumalubong kay Abraham nang siya'y nagbabalik mula sa pagpatay sa mga hari, at pinagpala niya si Abraham; na sa kaniya rin nagbigay si Abraham ng ikasampung bahagi ng lahat; na una, ayon sa kahulugan, Hari ng Katuwiran, at pagkatapos ay Hari rin ng Salem, na ang ibig sabihin ay Hari ng Kapayapaan; walang ama, walang ina, walang talaan ng lahi, walang pasimula ng mga araw ni katapusan ng buhay; ngunit inihalintulad sa Anak ng Diyos; nananatiling isang saserdote sa tuwina. Ngayon, isaalang-alang ninyo kung gaano kadakila ang taong ito, na maging ang patriyarkang si Abraham ay nagbigay sa kaniya ng ikasampung bahagi ng mga nasamsam.

At tunay nga, yaong sa mga anak ni Levi, na tumatanggap ng katungkulan ng pagkasaserdote, ay may utos na kumuha ng ikapu sa bayan ayon sa kautusan, sa makatuwid baga'y sa kanilang mga kapatid, bagaman sila'y nagmula sa mga balakang ni Abraham:

Ngunit yaong ang salinlahi ay hindi ibinibilang mula sa kanila ay tumanggap ng ikapu mula kay Abraham, at pinagpala niya ang tumanggap ng mga pangako. At walang pasubali, ang mababa ay pinagpapala ng nakahihigit. At dito, mga taong namamatay ang tumatanggap ng ikapu; ngunit doon, siya ang tumatanggap nito, na tungkol sa kaniya'y pinatotohanan na siya'y nabubuhay. At, kung masasabi ko nga, si Levi man, na tumatanggap ng ikapu, ay nagbigay ng

ikapu sa pamamagitan ni Abraham. Sapagkat siya’y nasa balakang pa ng kaniyang ninuno, nang masalubong ni Melchisedec si Abraham. Hebreo 7:1-10.

May malawak na katotohanang pangkasalukuyan sa paksang tungkol kay Melquisedec, ngunit tinutukoy ko lamang na tuwirang itinuturo ni Pablo na ang mga propetikong katangian ng mga taong nasa tipan—at sa sinasabi kong iyon, ang tinutukoy ko ay ang mga lalaki at babae sa kinasihang patotoo na ang kanilang patotoo sa Kasulatan ay nagtutukoy ng isang palatandaan sa propetikong linya ng tipan ng Diyos sa sangkatauhan. Itinuturo ni Pablo na si Melquisedec, na namuhay bago itinatag sa Sinai ang pagkasaserdoteng Levita, at kaya mahigit apat na raang taon bago nagkaroon ng pagkasaserdoteng Levita, ay tumanggap ng ikapu mula kay Levi. Upang mapabilang sa pagkasaserdoteng Levita, kailangan mong maging isang Levita na makapagpapatunay ng iyong lahing nagmula kay Levi. Si Melquisedec ay hindi maipakikitang mula sa angkan ni Levi ang kaniyang lahi, sapagkat hindi pa ipinanganganak si Levi.

Ang linya ng propesiya na kumakatawan sa tipan ng Diyos kina Adan at Eba ay sa katunayan ay dalawang tipan. Ang una’y isang tipan ng buhay na may payak na pagsubok. Pagkaraan ng pagbagsak at ng nabigong pagsubok, ang sumunod na tipan ay kinapapalooban ng dugo ng isang kordero upang maglaan ng kasuotan. Pagkatapos ay ang tipan ng Diyos sa sangkatauhan, na kinakatawan ng bahaghari, ni Noe, at ng pagsamba sa dambana. Pagkaraan naman ay ang Henesis 11, kung saan nagsimula ang tipan ng Diyos sa isang bayang hinirang, na tatawaging mga Hebreo. Sa bawat isa sa mga kuwentong iyon, ang mga tauhang biblikal ay mga lalaking o babaeng nasa tipan.

Sa Henesis kabanata labing-isa, inilalahad ang pasimula ng tipan ng buhay kasama ang isang hinirang na bayan, at inilalahad ito doon mismong kung saan itinatag ni Nimrod ang tipan ng kamatayan, na kinakatawan ng mga ladrilyo at argamasa, na siyang huwad na kapalit ng mga batong hindi tinapyasan at ng kawalan ng argamasa na kinakatawan naman ng dambana. Ipinapaalam sa atin ni Kapatid na White na ang dambana ay kumakatawan kay Cristo; kaya’t ang relihiyon ni Nimrod, na isang huwad na relihiyon, ay kumakatawan sa isang huwad na Cristo.

At nagsabi sila sa isa’t isa, Halina, tayo’y gumawa ng mga laryo, at ating lubusang sunugin. At laryo ang ginamit nila sa halip na bato, at alkitran ang ginamit nila sa halip na argamasa. Henesis 11:3.

At kung gagawan mo ako ng isang dambanang yari sa bato, huwag mo itong gagawin ng mga batong tinabas: sapagkat kung iangat mo ang iyong kasangkapan sa ibabaw nito, iyong nadungisan ito. Exodo 20:25.

“Tayo ay nasa panganib na paghaluin ang banal at ang pangkaraniwan. Ang banal na apoy mula sa Diyos ay dapat gamitin sa ating mga pagsusumikap. Ang tunay na dambana ay si Cristo; ang tunay na apoy ay ang Espiritu Santo. Ito ang ating inspirasyon. Tanging kapag ang Espiritu Santo ang umaakay at gumagabay sa isang tao, saka lamang siya nagiging isang mapagkakatiwalaang tagapayo. Kung lilihis tayo mula sa Diyos at sa Kaniyang mga hinirang upang sumangguni sa mga banyagang dambana, tutugunin tayo ayon sa ating mga gawa.” Selected Messages, aklat 3, 300.

Sa gitna ng iba pang mga katotohanan, isa sa mga aral na hango sa paraang propetiko mula sa kabanata labing-isa ng Henesis ay na ito'y kumakatawan sa pasimula ng isang linyang propetiko. Minarkahan ng baha ni Noe ang isang propetikong paghihiwalay. Nang lumabas si Noe mula sa kaban ay nagkaroon ng isang bagong pamamaraan ng pagsamba, at ang pamamaraan ng pagsamba ay laging nagbubunga ng dalawang uri ng mga sumasamba, gaya ng inilalahad sa kasaysayan nina Cain at Abel. Ang kabanata labing-isa ng Henesis ay isang bagong daigdig, na may kasaysayan ng pasimula na nagiging saligang salaysay ng kasaysayan ng wakas, habang ang bayang tipan ng Diyos sa mga huling araw ay tumatawag sa mga manggagawa sa ikalabing-isang oras palabas ng Babilonia sa panahon ng krisis ng batas ng Linggo. Si Nimrod ang tao ng kasalanan sa panahon ng krisis ng batas ng Linggo, at si Sem, na siyang si Abraham, ang tao ng Diyos sa gayon ding krisis. Ang pagpapangalat at kalituhan ng mga wika sa kabanata labing-isa ng Henesis ay nagsimula di-kalaunan matapos lumabas si Noe sa kaban. Ang paksa ng kabanata labing-isa ay ang dalawang tipan, at ang salaysay ay dumarating sa kaganapan nito kapag ang ikatlong hakbang ng tipang Abrahamiko ay isinasaad sa kabanata dalawampu't dalawa.

Ang kabanata labing-isa ang kasaysayang Alfa ng linya ni Abraham na umaabot sa kasaysayang Omega sa kabanata dalawampu't dalawa. Ang panimulang salaysay tungkol sa Babel ni Nimrod at ang pangwakas na salaysay tungkol sa pag-aalay kay Isaac, kapwa kumakatawan sa pangwakas na paghatol sa sangkatauhan. Nagsisimula ang linyang ito sa tore ni Nimrod, at umaabot hanggang sa pag-aalay kay Isaac, at ang linyang ito ay sumapit sa rurok sa dalawang magkasalungat na handog. Ang handog ni Nimrod ay tumatanggap ng ipinatutupad na paghatol mula sa Diyos, at ang paghatol ni Abraham ay tumatanggap ng pagpapala ng Diyos. Si Nimrod ang Alfa ng kabanata labing-isa at si Abraham ang Omega ng kabanata dalawampu't dalawa. Ang Omega ay laging higit na dakila, nang hindi bababa sa dalawampu't dalawang ulit ayon sa alpabetong Hebreo, at ang kapangyarihang nahayag sa pagpapalito sa mga wika at sa pagpapangalat sa mga bansa sa iba't ibang dako ay lubhang nalampasan ng kapangyarihan ng krus. Ang tore ni Nimrod ay kumakatawan sa Kambal na Tore ng 9/11 at ang pag-aalay kay Isaac ay kumakatawan sa batas ng Linggo.

Ang linya ng tipan na ukol sa isang hinirang na bayan ay nagsisimula sa simbolo ng bilang na labing-isa at nagwawakas sa simbolo ng dalawampu't dalawa. Ang linya ay nagtatapos sa pagsasara ng probasyon sa kasaysayang Alpha ni Nimrod at gayundin sa kasaysayang Omega ni Abraham. Ang mismong kasaysayan nina Nimrod at Abraham ay inilalahad sa unang aklat ng Biblia, at nakapaloob ito sa konteksto ng pagbubuo muli mula sa napakasariwang pagkawasak na dulot ng baha ni Noe. Sa unang aklat ng Biblia, ang paglalarawan ng dalawang tipan ay nagbibigay ng dalawang saksi na naglalahad ng pagsasara ng probasyon sa linyang mula kabanata labing-isa hanggang dalawampu't dalawa.

Ang liko ay magpakaliko pa: at ang marumi ay magpakarumi pa: at ang matuwid ay magpakatuwid pa: at ang banal ay magpakabanal pa. Pahayag 22:11.

Si Nimrod ay liko at marumi pa rin, at si Abraham ay matuwid at banal pa rin, gaya ng natukoy sa Alfa ng Henesis 11-22, at gayundin sa Omega ng Apocalipsis 22:11. Bago magsara ang probasyon, may pahayag sa talatang 10 na huwag tatakan ang mga salita ng propesiya ng aklat na ito. Bago

magsara ang probasyon, sa mismong kasunod na talata, may isang propesiya sa Apocalipsis na dapat alisan ng tatak. Dalawang talata pagkatapos ng talatang 11, ibinibigay ni Cristo ang susi upang alisin ang tatak sa propesiyang iyon.

At sinabi niya sa akin, Huwag mong selyuhan ang mga pananalita ng propesiya ng aklat na ito; sapagkat ang panahon ay malapit na. Ang di-matuwid, manatili pa ring di-matuwid; at ang marumi, manatili pa ring marumi; at ang matuwid, manatili pa ring matuwid; at ang banal, manatili pa ring banal. At, narito, ako'y madaling pumaparito; at ang aking gantimpala ay kasama ko, upang ibigay sa bawat tao ayon sa kaniyang magiging gawa.

Ako ang Alfa at Omega, ang pasimula at ang wakas, ang una at ang huli. Pahayag 22:10-13.

Ang kabanatang dalawampu't dalawa ay ang kabanatang Omega ng buong Biblia, at ang susi sa pagbubukas ng propesiyang tinatakan sa Pahayag ay ang simulain na itinangi ni Cristo higit sa lahat sa unang kabanata ng Pahayag. Ang unang kabanata ay ang unang titik ng alpabetong Hebreo, at ang kabanatang dalawampu't dalawa ang huling titik. Sa mga talata siyam hanggang labing-isa ng unang kabanata, ipinakikilala ni Juan ang kaniyang sarili, at tinutukoy niya si Cristo bilang Alfa at Omega.

Ako si Juan, na ako man ay kapatid ninyo at kasama sa kapighatian, at sa kaharian at pagtitiis na nasa kay Jesucristo, ay nasa pulo na tinatawag na Patmos, dahil sa salita ng Diyos at sa patotoo ni Jesucristo. Ako'y nasa Espiritu sa araw ng Panginoon, at nakarinig ako sa aking likuran ng isang malakas na tinig, na gaya ng tunog ng pakakak, na nagsasabi, Ako ang Alpha at ang Omega, ang una at ang huli: at, Ang nakikita mo ay isulat mo sa isang aklat, at ipadala mo ito sa pitong iglesia na nasa Asya; sa Efeso, at sa Esmirna, at sa Pergamo, at sa Tiatira, at sa Sardis, at sa Filadelfia, at sa Laodicea. Apocalipsis 1:9-11.

Sa talata 11, si Juan ay nasa Patmos, ngunit sa talata 12 ay lumingon siya, at mula roon ay nasa makalangit na santuwaryo na siya. Samakatuwid, sa mga talatang 9/11 ay nasusumpungan natin ang patotoo ni Juan, na kumikilala kay Jesus bilang ang Alpha at Omega, na siya na ring ipinakilala ni Jesus tungkol sa Kaniyang sarili sa talata 8:

Ako ang Alpha at ang Omega, ang pasimula at ang wakas, wika ng Panginoon, na Siyang ngayon, at Siya ring noon, at Siyang darating, ang Makapangyarihan sa lahat. Apocalipsis 1:8.

Sa talatang walo, itinatala ni Juan ang kanyang narinig na sinabi ni Cristo tungkol sa Kanyang sarili. Sa mga talatang siyam hanggang labing-isa, si Juan naman ang nagsasalita tungkol sa kanyang sarili. Iyan ay kumakatawan sa dalawang saksi sa unang labing-isang talata na kumikilala kay Cristo bilang ang Alpha at ang Omega. Ang mga talatang siyam hanggang labing-isa ay bumubuo ng sarili nitong yunit ng kaisipan. Bagaman kaugnay ng buong kabanata, sa mga talatang ito si Juan ay nagsasalita tungkol sa kanyang sarili; samantalang sa mga talatang apat hanggang walo, si Juan ay nagsasalita bilang tagapagsalita ng Pagka-Diyos para sa Kanyang mga iglesia. Nagsisimula sa talatang apat ang isang yunit ng kaisipan na nagwawakas sa talatang walo. Makikilala ito sa pamamagitan ng pambungad na pagkakakilanlan ni Cristo—Siya na ang noon, ang ngayon, at ang darating pa—na tinukoy sa talatang apat at muli sa talatang walo.

Juan, sa pitong iglesia na nasa Asya: Sumainyo nawa ang biyaya at kapayapaan, mula sa kaniya na umiiral, at umiral, at darating; at mula sa pitong Espiritu na nasa harap ng kaniyang trono; at mula kay Jesucristo, na siyang tapat na Saksi, ang panganay mula sa mga patay, at ang pinuno ng mga hari sa lupa. Sa kaniya na umibig sa atin, at naghugas sa atin mula sa ating mga kasalanan sa kaniyang sariling dugo, at ginawa tayong mga hari at mga saserdote sa Diyos at sa kaniyang Ama; sa kaniya nawa ang kaluwalhatian at kapangyarihan magpakailanman. Amen. Narito, siya'y dumarating na may mga ulap; at makikita siya ng bawat mata, at pati ang mga sumaksak sa kaniya; at ang lahat ng mga lipi sa lupa ay mananangis dahil sa kaniya. Gayon din, Amen.

Ako ang Alfa at ang Omega, ang pasimula at ang wakas, ang wika ng Panginoon, na siyang ngayon, at siyang noon, at siyang darating, ang Makapangyarihan sa lahat. Apocalipsis 1:4-8.

Ang unang tatlong talata ng unang kabanata ay naglalahad ng Pahayag ni Jesu-Cristo, na inaalisan ng tatak mismong bago magsara ang probasyon, sapagkat sinasabi ng ikatlong talata, "malapit na ang panahon." Ang "malapit na ang panahon" ay ang mismong pahayag sa talatang sampu ng kabanata dalawampu't dalawa, na nagsasabi, "Huwag mong tatakan ang mga salita ng hula ng aklat na ito, sapagkat malapit na ang panahon." Ang hulang inaalisan ng tatak ay ang Pahayag ni Jesu-Cristo.

Ang ikaapat na talata ang pasimula ng pagbubukas ng mga tatak, at nagbubukas ang ikaapat na talata sa patotoo ni Juan, "Ako si Juan," at sa ikawalong talata naman, si Cristo ang nagpapakilala sa Kaniyang sarili. Isang makataong saksi sa una sa limang talata at isang dibinong saksi sa wakas. Ipinakilala ng ikaapat na talata ang Ama sa Langit bilang Siya na "umiiral, at naging, at darating." Ipinakilala ng ikawalong talata si Cristo bilang Siya na "umiiral, at naging, at darating."

Ang susi sa pagbubukas ng selyo ng Pahayag ni Jesu-Cristo ay ang prinsipyong Alpha at Omega. Bilang ang Una at ang Huli, umiiral din si Cristo sa kasalukuyan, bagaman Siya ay nasa nakaraan at magiging nasa hinaharap. Ang katotohanang kapuwa si Jesus at ang Ama ay ang Diyos na umiral, umiiral, at darating pa ay isa pang pagpapakilala kay Cristo bilang ang Alpha at Omega. Siya ang Alpha at Omega, ang Una at ang Huli, ang Pasimula at ang Wakas, at Siya ay nasa pasimula at magiging nasa wakas. Ang mga "susi" ng kaharian na ibinigay sa iglesia sa Cesarea Filipos ay siya ring "susi" na inilagay sa balikat ni Eliakim sa Isaias 22:22. Ang Alpha ng Aklat ng Pahayag ay kabanata isa at ang Omega ay kabanata dalawampu't dalawa, kaya matatagpuan natin sa mga kabanata ng Pahayag ang buong alpabetong Hebreo. Ang kabanata labintatlo ay kumakatawan sa paghihimagsik ng Estados Unidos at pagkaraan noon ang sanlibutan. Ipinakilala ng kabanata isa si Cristo bilang Alpha at Omega, at kinikilala rin ng kabanata dalawampu't dalawa ang gayunding katotohanan, ngunit kaugnay ng pagbubukas ng selyo na binanggit sa kabanata isa. Ang mga kabanata isa, labintatlo, at dalawampu't dalawa ay kumakatawan sa tatlong titik na Hebreo na magkakasamang bumubuo sa salitang "katotohanan."

Sa kabanata dalawampu't tatlo ng Mateo, nagpahayag si Jesus ng walong "Sa aba ninyo" laban sa mga Pariseo at Saduseo. Sa huling talata ng kabanata dalawampu't dalawa, nagtapos ang pakikipagtalastasan ni Cristo sa mga Judiong mapagdahilan sa palaisipan ni David, isang

palaisipang malulutas lamang kung nauunawaan mo ang prinsipyong Alpha at Omega.

Samantalang nagkakatipon ang mga Fariseo, tinanong sila ni Jesus: Ano ang iniisip ninyo tungkol kay Cristo? Kaninong anak siya?

Wika nila sa kaniya, “Ang Anak ni David.”

At sinabi niya sa kanila, Kung gayon, paanong tinatawag ni David, sa Espiritu, siya na Panginoon, na sinasabi, “Sinabi ng Panginoon sa aking Panginoon, Umupo ka sa aking kanan, hanggang sa gawin ko ang iyong mga kaaway na tuntungan ng iyong mga paa”? Kung tinatawag nga siya ni David na Panginoon, paanong siya’y kanyang anak?

At walang sinuman ang nakasagot sa kaniya kahit isang salita, ni may sinumang mula sa araw na iyon ay nangahas pang magtanong sa kaniya ng anuman. Mateo 22:41-46.

Ang konklusyon ng Kabanata Dalawampu’t Dalawa ay tumutukoy sa isang panandang-daan sa kasaysayan ng tipan. Tinutugunan din ni Jeremias ang linyang ito ng katotohanan:

Ang salitang dumating kay Jeremias mula sa Panginoon, na nagsasabi: Tumayo ka sa tarangkahan ng bahay ng Panginoon, at ipahayag mo roon ang salitang ito, at sabihin mo: Dinggin ninyo ang salita ng Panginoon, kayong lahat na taga-Juda, na pumapasok sa mga pintuang ito upang sumamba sa Panginoon. Ganito ang sabi ng Panginoon ng mga hukbo, ang Diyos ng Israel: Ituwid ninyo ang inyong mga lakad at ang inyong mga gawa, at patitirahin ko kayo sa dakong ito. Huwag kayong magtiwala sa mga salitang kabulaanan, na nagsasabi: Ang templo ng Panginoon, ang templo ng Panginoon, ang templo ng Panginoon ang mga ito.

Sapagkat kung lubos ninyong itutuwid ang inyong mga lakad at ang inyong mga gawa; kung lubos ninyong ipatutupad ang kahatulan sa pagitan ng isang tao at ng kaniyang kapuwa; kung hindi ninyo aapiin ang taga-ibang-bayan, ang ulila, at ang balo, at hindi kayo magbububo ng dugong walang sala sa dakong ito, ni susunod sa ibang mga diyos sa ikapapahamak ninyo: kung magkagayo’y patitirahin ko kayo sa dakong ito, sa lupaing ibinigay ko sa inyong mga magulang, magpakailanman at walang hanggan. Narito, kayo’y nagtitiwala sa mga salitang kasinungalingan na hindi magbibigay ng kapakinabangan. Magnanakaw ba kayo, papatay, mangangalunya, susumpa nang sinungaling, magsusunog ng kamangyan kay Baal, at susunod sa ibang mga diyos na hindi ninyo nakikilala; at paririto at tatayo sa harap ko sa bahay na ito, na tinatawag sa aking pangalan, at inyong sasabihin, Kami ay naligtas upang gawin ang lahat ng mga karumaldumal na ito?

Ang bahay na ito, na tinatawag sa aking pangalan, ay naging yungib ng mga magnanakaw sa inyong paningin? Narito, nakita ko rin ito, sabi ng Panginoon. Ngunit pumaroon kayo ngayon sa aking dako na nasa Shilo, na doo’y inilagay ko ang aking pangalan sa pasimula, at tingnan ninyo ang ginawa ko roon dahil sa kasamaan ng aking bayang Israel.

At ngayon, sapagkat ginawa ninyo ang lahat ng mga gawaing ito, sabi ng Panginoon, at ako’y nagsalita sa inyo, na bumabangon akong maaga at nagsasalita, ngunit hindi kayo nakinig; at kayo’y aking tinawag, ngunit hindi kayo sumagot; Kaya’t gagawin ko sa bahay na ito, na tinatawag sa aking pangalan, na inyong pinagtitiwalaan, at sa dakong ibinigay ko sa inyo at sa inyong mga magulang, gaya ng ginawa ko sa Shilo. At itataboy ko kayo mula sa aking

harapan, gaya ng itinaboy ko ang lahat ninyong mga kapatid, maging ang buong binhi ni Efraim. Kaya't huwag kang manalangin para sa bayang ito, ni magtaas ng daing ni panalangin dahil sa kanila, ni mamagitan ka sa akin: sapagkat hindi kita pakikinggan. Jeremias 7:1-16.

Sinabihan si Jeremias na huwag ipanalangin ang sinaunang Israel, sapagkat umabot na sila sa hangganang wala nang balikan, gaya rin ng nangyari sa mga Judiong mapangangatwiran sa katapusan ng ikadalawampu't dalawang kabanata. Nang si Moises, isang taong nasa tipan, ay hinarap sa pasiya ng Diyos na lipulin ang hinirang na bayang nasa tipan, si Moises ay namagitan sa panalangin. Sa ikapitong kabanata, sinabihan si Jeremias na huwag ipanalangin ang yaon ding bayang nasa tipan. Ang makapropesiyang kasaysayan ng Silo ay kinikilala bilang katibayang alituntunin sa alituntunin ng pagwawaksi ng Diyos sa isang hinirang na bayang nasa tipan, kapag ang kanilang kasalanan ay umabot sa hangganang hindi na matutubos, gaya ng ipinahayag sa isang talata.

Ang Efraim ay nalakip sa mga diyos-diyosan: pabayaan mo siya. Oseas 4:17.

Sa kasaysayan ng tipan, ang puntong kung kailan winawakasan ng Diyos ang Kaniyang pakikipagtipan ay isang tiyak na palatandaan. Ang pagtangga sa ulat nina Josue at Caleb, na naging tanda ng ikasampung pagsubok, ay isa pang halimbawa. Si Jeremias ay sinabihan din na huwag ipanalangin ang bayang ito pagkaraan ng ilang kabanata.

Kaya't huwag kang manalangin para sa bayang ito, ni magtaas man ng daing o panalangin para sa kanila; sapagkat hindi ko sila didinggin sa panahon na sila'y dumaing sa akin dahil sa kanilang kapighatian. Jeremias 11:14.

Sa ikapitong kabanata, ang pagsuka sa mga taga-Laodicea sa panahon ng batas ng Linggo, gaya ng kinakatawan ng simbolismo ng Shiloah, ay tumutukoy sa kung ano ang Kanyang "gagawin" sa nalalapit na hinaharap.

Kaya't gagawin ko sa bahay na ito, na tinatawag sa aking pangalan, na inyong tinitiwalaan, at sa dakong ibinigay ko sa inyo at sa inyong mga ninuno, ang gaya ng ginawa ko sa Shiloh. At itataboy ko kayo mula sa aking paningin, gaya ng itinaboy ko ang lahat ninyong mga kapatid, maging ang buong binhi ni Efraim. Kaya't huwag kang manalangin para sa bayang ito, ni magtaas ng daing o panalangin para sa kanila, ni mamagitan ka sa harap ko; sapagkat hindi kita diringgin. Jeremias 7:14-16.

Sa kabanata labing-isa, ang utos na huwag manalangin ay tumutukoy sa takot na sasaklot sa mga taga-Laodicea kapag sila ay nasa panahon ng kapighatiang kasunod ng batas ng Linggo. Ang takot na kanilang nararanasan ay nakapaloob sa kasaysayan ng kanilang pagtangga sa tipan.

Dinggin ninyo ang mga salita ng tipang ito, at ipahayag ninyo ito sa mga taga-Juda at sa mga taga-Jerusalem; At sabihin mo sa kanila,

Ganito ang sabi ng Panginoong Diyos ng Israel;

Sumpain ang taong hindi sumusunod sa mga salita ng tipang ito, na iniutos ko sa inyong mga magulang noong araw na inilabas ko sila mula sa lupain ng Egipto, mula sa hurnong bakal, na

sinasabi, ‘Sundin ninyo ang aking tinig, at isagawa ninyo ang mga ito, ayon sa lahat ng iniutos ko sa inyo; sa gayo’y kayo’y magiging aking bayan, at ako’y magiging inyong Diyos; upang aking tuparin ang panunumpang aking isinumpa sa inyong mga magulang, na ibibigay ko sa kanila ang isang lupaing umaapaw sa gatas at pulot, gaya ng sa araw na ito.’

Nang magkagayo’y sumagot ako, at sinabi, “Siya nawa, O Panginoon.” Nang magkagayo’y sinabi ng Panginoon sa akin,

Ipahayag ang lahat ng salitang ito sa mga bayan ng Juda, at sa mga lansangan ng Jerusalem, na sinasabi, Pakinggan ninyo ang mga salita ng tipang ito, at tuparin ninyo ang mga ito. Sapagkat masigasig akong nagbibigay-saksi sa inyong mga magulang mula sa araw na iniahon ko sila mula sa lupain ng Egipto, hanggang sa araw na ito, na bumabangong maaga at nagbibigay-saksi, na sinasabi, Sundin ninyo ang aking tinig. Gayon ma’y hindi sila tumalima, ni ikiniling man ang kanilang pakinig, kundi lumakad ang bawat isa ayon sa tigas ng kanyang masamang puso; kaya’t dadalhin ko sa kanila ang lahat ng mga salita ng tipang ito, na iniutos ko sa kanila na gawin; ngunit hindi nila ginawa.

At sinabi ng Panginoon sa akin: May sabwatan na nasumpungan sa gitna ng mga tao ng Juda at ng mga naninirahan sa Jerusalem. Sila’y bumalik sa mga kasamaan ng kanilang mga ninuno, na tumangging makinig sa aking mga salita; at sumunod sila sa ibang mga diyos upang paglingkuran ang mga yaon: ang sambahayan ng Israel at ang sambahayan ng Juda ay sumira sa aking tipan na aking ipinakitipon sa kanilang mga ninuno.

Kaya nga, ganito ang sabi ng Panginoon: Narito, magpapasapit ako ng kasamaan sa kanila na hindi nila matatakanan; at bagaman sila’y dumaing sa akin, hindi ko sila didinggin. Kung magkagayo’y ang mga lunsod ng Juda at ang mga nananahan sa Jerusalem ay yayaon at dadaing sa mga diyos na kanilang sinusunugan ng kamangyan; ngunit hindi sila ililigtas ng mga yaon sa panahon ng kanilang kapighatian. Sapagkat ayon sa bilang ng iyong mga lunsod ang iyong mga diyos, O Juda; at ayon sa bilang ng mga lansangan ng Jerusalem ay nagtayo kayo ng mga dambana sa yaong kahiyahiyang bagay, maging mga dambana upang magsunog ng kamangyan kay Baal.

Kaya’t huwag kang manalangin para sa bayang ito, ni magtaas ka man ng daing o panalangin alang-alang sa kanila; sapagkat hindi ko sila didinggin sa panahong sila’y dadaing sa akin dahil sa kanilang kapighatian. Jeremias 11:1-14.

Ang pagkabuhay na mag-uli ng mga kandidato upang mapasama sa isang daan at apatnapu’t apat na libo ay tinutukoy sa Apocalipsis 11:11; at ang kanilang pangwakas na pagtitipon ay tinutukoy sa Isaias 11:11; at ang panlabas na linya ng dragon, ng hayop, at ng huwad na propeta ay tinutukoy sa Daniel 11:11; ang paghuhukom ng mga panirang-damo sa ilalim ng batas ng Linggo ay tinutukoy sa Ezequiel 11:11 at ang kaparusahan at takot na dumarating sa mga mangmang na dalaga ay tinutukoy sa Jeremias 11:11.

Ang utos na huwag ipanalangin ang bayang ito ay ang palatandaan sa mga huling talata ng kabanata dalawampu’t dalawa ng Mateo, at ang kabanata dalawampu’t tatlo ay tumutukoy sa walong “sa aba” laban sa Adventismo. Ang kabanata dalawampu’t tatlo ay alinman sa Oktubre 22,

1844, o sa batas ng Linggo. Ang dalawang palatandaang iyon ay kapwa katuparan ng kasal, at ang kasal ay sa pagitan ng isang nobya at ng asawang lalaki, na nagiging isang laman. Ang pag-iisang-laman sa kasal ay kumakatawan sa pagbabayad-sala, o “at-one-ment.” Ang tao ay nilalang sa wangis ng Diyos, at nilalang Niya ang lalaki at babae. Ang kanilang supling ay kinakatawan ng dalawampu't tatlong kromosoma mula sa lalaki at dalawampu't tatlo mula sa babae. Kapag pinagsama, ang kanilang apatnapu't anim na kromosoma ay bumubuo ng templo. Bawat indibiduwal ay isang templo, sapagkat hindi baga ninyo nalalaman na kayo ang templo ng Panginoon?

Ang kaganapan ng kasal, kung kailan ang dalawa ay nagiging isa, ay ang pagsasanib ng dalawang templong tig-dalawampu't tatlo, upang bumuo ng isang templong apatnapu't anim. Si Cristo ang nagtatayo ng templo, at itinatayo Niya ang Kanyang iglesia bilang templong pambabae na sasanib sa Kanyang templong panlalaki. Ang ugnayan ay nagaganap kapag ang templong pantao ay nakikipag-isa sa Dibinidad sa Dakong Kabanal-banalan ng templo ng Diyos. “Dalawampu't tatlo” ay sagisag ng pagtatatak sa isandaan at apatnapu't apat na libo, at ang gawaing iyon ay nagsimula sa katapusan ng dalawang libo at tatlong daang taong propesiya. Ang Mateo dalawampu't tatlo ay ang pagpapahayag laban sa mga Adventista ng Ikapitong Araw na Laodiceano, na huwad na anyo ng isandaan at apatnapu't apat na libo.

Ang isang daan at apatnapu't apat na libo ay ang ikawalo na buhat sa pito, at sila ang mga muling binuhay sa ikawalong araw, at sila ang walong kaluluwa sa daong ni Noe; sila ang walong inapo ni Set, at ang tatak sa kanilang mga noo ay inilarawan bilang tipo sa pamamagitan ng pagtutuli, na isinasagawa sa ikawalong araw. Sila ang mga saserdoteng pinahiran ng langis para sa paglilingkod sa ikawalong araw, at ang pagpapahayag ng walong "sa aba" laban sa Adbentismo sa kabanata dalawampu't tatlo ay isang pahayag laban sa huwad na walo.

Ang pagpapahayag ng sa aba laban sa mga hangal na dalaga ay pinangungunahan ng pagtatatak sa bayan ng Diyos sa huling talata ng kabanata dalawampu't dalawa. Ang kabanata dalawampu't dalawa ay tumutugma sa kabanata dalawampu't dalawa sa Genesis, sapagkat ang unang aklat ng Lumang Tipan ay naglalarawan bilang tipo ng unang aklat ng Bagong Tipan. Sa ubod ng propetikong linya ng Mateo mula kabanata labing-isa hanggang kabanata dalawampu't dalawa—na kumakatawan sa labindalawang kabanata—ang ikaanim sa mga ito ay ang kabanata labing-anim, kung saan ang pangalan ni Simon Barjona ay pinalitan at ginawang Pedro.

At sinasabi ko rin sa iyo: Ikaw ay Pedro, at sa ibabaw ng batong ito ay itatayo ko ang aking iglesia; at ang mga pintuan ng impierno ay hindi mananaig laban dito. Mateo 16:18.

Mayroong 459 talata sa Mateo kabanata labing-isa hanggang dalawampu't dalawa. Ang gitnang talata ay talata labing-pito ng kabanata labing-anim, ngunit ang talatang iyon ay hindi maaaring ihiwalay sa mga talatang labing-walo at labing-siyam, sapagkat magkakasama silang bumubuo ng iisang pahayag.

At sumagot si Jesus at sinabi sa kaniya, Mapalad ka, Simon Barjona: sapagkat hindi ito inihayag sa iyo ng laman at dugo, kundi ng aking Ama na nasa langit. At sinasabi ko rin sa iyo, na ikaw ay Pedro, at sa ibabaw ng batong ito ay itatayo ko ang aking iglesia; at ang mga

pintuang-bayan ng impiyerno ay hindi mananaig laban dito. At ibibigay ko sa iyo ang mga susi ng kaharian ng langit; at anumang iyong talian sa lupa ay tatalian sa langit; at anumang iyong kalagan sa lupa ay kakalagan sa langit. Mateo 16:17-19.

Ang pinakagitna ng mga kabanatang labing-isa hanggang dalawampu't dalawa ay ang saligang pahayag ng tipan ng Kristiyanismo. Sa pahayag na iyon, ang pangalan ni Simon ay binago at ginawang "Peter," na, kapag inilapat mo ang numerikal na posisyon na taglay ng bawat titik sa wikang Ingles—gaya ng ang "a" ay isa at ang "z" ay dalawampu't anim—matutuklasan mong ang "p" ay 16, ang "e" ay 5, at ang "t" ay 20, at ang isa pang "e" ay 5, at ang "r" ay 18. Kapag pinarami mo ang $16 \times 5 \times 20 \times 5 \times 18$, nagbubunga ito ng 144,000, at ang pagbanggit sa pagpapalit ng pangalan ni Peter, isang sagisag ng ugnayang tipan, ay matatagpuan sa kabanata 16, talata 18, at ang unang titik ng "Peter" ay ang bilang 16 at ang huling titik ay ang bilang 18. Ang lahat ng ito ay nasa gitna ng labindalawang kabanata na nagsisimula sa sagisag ng labing-isa at nagwawakas sa sagisag ng dalawampu't dalawa.

Ang linyang iyon ay matatagpuan din sa Henesis, mga kabanatang labing-isa hanggang dalawampu't dalawa, at sa linyang iyon ay may 305 talata, na tumutukoy sa kabanata labing-pito, talatang labing-isa, bilang sentro ng linyang iyon. Ang linyang yaon ng labindalawang kabanata ng unang aklat ng Lumang Tipan ay tumutukoy sa tipan kay Abraham, at kinakatawan nito ang linyang alfa na nagtatagpo sa linyang omega, sa gayunding mga kabanata ng unang aklat ng Bagong Tipan. Ang sentro ng linyang omega sa Mateo ay ang kasukdulan ng ugnayan ng tipan ng isang daan at apatnapu't apat na libo, na sila ang tanda ng tipan na itinataas sa batas ng Linggo. Ang sentrong talata ng linya ng Henesis ay tumutukoy hindi lamang sa sentrong talata, kundi pati sa ikalawa o gitnang hakbang ng tatlong-bahaging tipan kay Abraham, at gayon ding mahalaga, sa tanda ng tipan.

At tutuliin ninyo ang laman ng inyong balat ng pagkasupot; at ito'y magiging isang tanda ng tipan sa pagitan ko at ninyo. Genesis 17:11.

Ipagpapatuloy natin ang mga ito sa susunod na artikulo.

Pagkatapos, habang pinalis niya ang dumi at basura—kasama na ang mga huwad na hiyas at mga palsipikadong barya—ang lahat ay pumailanlang at lumabas sa bintana na parang ulap, at tinangay ng hangin. Sa kaabalahan ay ipinikit ko sandali ang aking mga mata; pagdilal ko, wala na ang lahat ng basura. Ang mga mahalagang hiyas, ang mga diyamante, ang mga gintong at pilak na barya, ay nagkalat nang sagana sa buong silid.

Pagdaka'y inilapag niya sa hapag ang isang kaban, na higit na malaki at higit na marikit kaysa sa nauna, at dinakot-dakot niya ang mga hiyas, ang mga diyamante, at ang mga barya, at inihulog ang mga ito sa kaban, hanggang wala ni isa mang natira, bagaman ang ilan sa mga diyamante ay hindi mas malaki kaysa sa dulo ng isang aspile.

Pagkatapos ay tinawag niya ako upang 'pumarito at masdan.'

Tumingin ako sa sisidlan, ngunit nasilaw ang aking mga mata sa nakita. Nagniningning sila nang sampung ulit kaysa dati. Inakala kong nakuskos sila sa buhangin ng mga paa ng mga

taong masama na nagkalat at niyurakan sila sa alikabok. Nakaayos sila sa marikit na kaayusan sa sisidlan, bawat isa ay nasa kaniyang kinalalagyan, nang walang anumang nakikitang pagpapagal ng taong naghagis sa kanila roon. Napahiyaw ako sa labis na kagalakan, at ang hiyaw na iyon ang gumising sa akin. *Early Writings*, 83.

“Ipinapalagay ninyong napakalayo pa ang pagparito ng Panginoon. Nakita ko na ang huling ulan ay darating na [kasing bigla ng] sigaw sa hatinggabi, at sampung ulit na higit ang kapangyarihan.” *Spalding at Magan*, 5.

At sa lahat ng usapin ng karunungan at kaunawaan na tinanong sa kanila ng hari, nasumpungan niyang sila'y sampung ulit na nakahihigit kaysa sa lahat ng mga salamangkero at mga astrologo na nasa buong kaniyang kaharian. *Daniel 1:20*.